

Mladostnim osebam je prepovedano kupovati tobak, smotke ali svačice (ci-garete), nepotrebni lišp ali igrače in iz-delke ničvredne literature ter slike in spise in popise, ki bi utegnili slabo vpli-vati na spolno (seksualno) čutenje ali kup-čevati s takimi stvarmi med seboj.

Obrtnikom vsake vrste je prepove-dano prodajati take stvari mladostnim osebam neposredno ali posredno, ali jih oddajati njim tudi zastoj.

Mladostnim osebam je prepovedano beračenje v vsaki obliki, posebno pa tudi prodajanje od hiše do hiše.

Gostilniški in točilni obrtniki, ki se pregreše zoper te v tem ukazu omenjene naredbe in prepovedi, se kaznujejo po določbah obrtnega reda. Druge ose-be, ki se pregreše proti temu ukazu ali zapeljejo mladostne osebe do pre-povedanih dejanj, jim dodo sredstva za to ali jim dajo kakorsivodi potuho, ali tudi le zanemarjajo svoje dolžno nadzor-stvo, kaznujejo politične oblasti I. stop-nje po ces. ukazu z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, in po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 98.

Pri odmerjenju kazni je posebno upo-števati, kako hud je prestop, ali so pre-stopniki zapeljani in ali so udeležene tudi odrasle osebe.

Mladostnim osebam, ki se zasačijo, ko kade ali kvartajo na javnih prostorih katesesibodi vrste, imajo odvzeti državni ali avtonomni varnostni organi tobak, vso drugo pripravo za kajenje in kvarte. Od-vzete jim stvari se morajo oddati najbliž-ji sanitetni (zdravstveni) napravi, da jih razdeli bolnim in ranjenim vojaškim ose-bam.

Mladostne osebe, ki še niso 14 let stare, pa se pregreše zoper ta ukaz, naj se izroče v zmislu § 273 kaz. zak. doma-čemu kaznovanju, če pa tega kaznovanja ni, ali se pokažejo pri tem posebne oko-liščine, naj se izroče varnostni oblasti, da jih kaznuje in potrebno ukrene. Mladostne osebe, ki so stare nad 14 let, pa se pre-greše zoper ta ukaz, se naj kaznujejo po ces. ukazu z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, in po ministrskem ukazu z dne 30. septembra 1857, drž. zak. št. 98.

Izvrševanje tega ukaza je odkazano političnim oblastim. Ukaz obvelja z dnem, katerega se razglasi. S tem dne-vom se razveljavijo vsi v tej zadevi že izdani ukazi.

Ta ukaz se razglasi, da se vsi rav-najo po njem.

kr. deželni predsednik:

Henrik grof Attems s. r.

40 letnico nadzornikovanja praznuje ta mesec c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Ivan Thuma v Postojni. — Čestitamo!

Odlikovan je bil pretečeni mesec na severnem bojišču tov. Jakob Gospo-darič, učitelj v Mokronogu, sedaj rez. desentnik, z bronasto in srebrno hrabrost-no svetinjo 2. vrste zaradi svojih pre-hrabrih činov. — Čestitamo!

—r— **Ponavljalne in obrtno-nadalje-valne šole za doraščajočo mladino.** Pod tem naslovom čitamo v »Delavcu« (št. 99): »Ukaz za obvarovanje mladine pred pokvarjenjem že imamo. Ni naš namen ugovarjati ukazu. Eno pa je gotovo, da se za obvarovanje mladine potrebno v prvi vrsti pozitivno delo. Treba je mladino izobraževati, ji vcepiti veselje do nadaljne izobrazbe ter jo zaposliti primerno, ji vce-piti ponos in zavest, da jo čakajo življen-ske naloge, ki so polne resnobe. Le mla-dina, ki bo tako vzgojena, bo delala čast svojim prijateljem in vzgojiteljem. Zlasti sedaj, treba upoštevati ta vzgojni momet, ko nas okolica ne uči ničesar prida, naj-manj pa presojati življenjsko resnobo. Ve-liko odgovornost si nalagajo vsi, ki ne u-krenejmo ničesar. Šolski prostori so, učno osobje je, čas za to vzvišeno nalogo se pa mora dobiti. Že dve leti se brezvestno zanemarijo obrtno in kmetiško mladino mnogokje ter jo prepušča brez blagohot-nih navodil za življenje. Vsi, ki je vaša dolžnost, pospešujte ponavljalne in obrt-no-nadaljevalne šole in pameten pouk v njih, sicer vam bo bodočnost očitala ve-liko nemarnost.«

—r— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko je dovolil, da sme poučevati absolvirana učit. kandi-datinja Amalija Puncuhova brezplačno kot polizkusna kandidatinja na ljudski šoli v Zg. Logatcu. Nadalje je vzel na znanje iz-stop glavni učitelj M. Bernardine Wagn-erjeve in M. Julijane Kalanove in vstop izprašane ljudskošolske učiteljice Ane Pirčeve na zasebno uršulinskem učit-eljišču v Škofji Loki. Za provizorično učit-eljico v Sv. Gothardu je imenovana Va-lentina Tepinova, bivša suplentinja v Do-bravi pri Kropi; za provizorično učiteljico v Budanjah je imenovana suplentinja Ma-

rija Lavrenčičeva, obenem ji je začasno poverjeno šol. vodstvo; za suplentinjo na rudniško šolo v Idriji pride absolvirana učiteljska kandidatinja Ana Sturmova; c. kr. deželni šolski svet je vzel na znanje vstop učiteljice Leopoldine Zagarjeve, Ma-rije Fricljeve, matere Anzelme Rodič in matere Salezije Tončič, ter izstop učite-ljice Ane Očakarjeve, sestre Piše Garan-tini, matere Kajetane Grajer in matere Bonaventure Pire na zunanji uršulinski de-kliski šoli v Ljubljani. — Alojzija Žerjav-o-va je vstopila na zasebno deklisko ljudsko šolo pri uršulinkah v Škofji Loki, kar je c. kr. deželni šolski svet vzel na znanje.

—Namesto vpoklicanega nadučitelja An-tona Mahkote bo suprirala na dvorazred-nici v Voklem absolvirana učiteljska kan-didatinja Pavla Bregantova, namesto vpo-klicanega učitelja Jožeta Lampeta na deš-ki ljudski šoli v Škofji Loki absolvirana učiteljska kandidatinja Vida Blaznikova, namesto vpoklicanega učitelja Ivana Mi-helčiča v Selcih absolvirana učiteljska kandidatinja Marija Mlakarjeva, ki bo istočasno poučevala na ekskuredni šoli v Podlonki; namesto vpoklicanega nadučit-elja Gustava Ferjana bo začasno vodila ljudsko šolo na Dvoru definitivna učitelj-ica Elizabeta Zupančičeva. Za provizorični učiteljici v Starem trgu sta imenovani suplentinji Marija Peruškova in Hermi-na Dietzeva, za suplentinjo v Igvasi pa bi-šva suplentinja v Ribnici Andreana Flašo-va. — Za suplentinje so nameščene: Ljud-mila Kiferletova v Studnem, Marija Žigmanova v Nadanjem selu, Cecilija Div-jakova v Orehku, Marija Puncuhova v Vi-pavi, Pavla Trefaltova v Dobropoljah, An-tonija Ramovševa v Zagorju, Albina Ko-vačeva v Ubelskem, Marija Arriglerjeva v Erzelju. Suplentinja Helena Sodja je imenovana za provizorično učiteljico na Jesenicah. — Nadalje sta nameščeni za suplentinji: Valerija Ivančeva v Grahov-em, Cirila Rakovčeva v Hotedršici, Ivana Kobaljeva je imenovana za provi-zorično učiteljico na Vojskem, Flora Kre-beljeva za provizorično učiteljico v Ost-rožnem brdu, Kristina Sturmova je ime-novana za provizorično učiteljico v Hreno-vicah in za voditeljico tamkaj učiteljica Amalija Carmelljeva.

—r— **Patriotična zbirka volnine in kavčuka.** Mestna občina ljubljanska je vojnokrbnemu uradu v c. kr. vojnem mi-nistrstvu odposlala že štiri zbirke volnine in kavčuka, in sicer: prvo zbirko lani je-seni, drugo letos v juliju, tretjo v avgustu in četrto preteklo soboto. Prva je bila naj-večja, vrgla ni nič manj kot pet vagonov; pri nabiranju so sodelovali srednješolski dijak; druga je vrgla 234 vreč; pri njej so sodelovali učenci ljudskih šol; tretja je obsegala osem velikih zabojev, četrta pa 41 vreč. Tretja in četrta zbirka sta se ste-kali pri nabiranih c. kr. deželne vlade in mestnega magistrata. Tolik uspeh je pač časten dokaz, kaj zmore resnična požrtvo-valnost rodoljubne in patriotične Ljubljane ter požrtvovalno delo učiteljstva in šolske mladine.

—r— **Usposobljenostne preizkušnje** za obče ljudske in za meščanske šole v jesenskem terminu 1916 se prične na c. kr. učiteljišču v Ljubljani v petek, dne 3. no-vembra ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pri-pust k usposobljenostni pre-izkušnji je po šolskem vodstvu predložiti pravočasno c. kr. okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do 21. oktobra v rokah izpraševalne komisije.

—r— **Padel je junaške smrti** za do-movino dne 15. pret. mes. v bojih pri Go-rici Vladimir Bregar, stud. phil. in poročnik v rez., v cvetoči dobi 23 let. Po-koji junak je bil sin tovariša Josipa Bre-garja, nadučitelja v Zgornji Šiški, in učit-eljice gospe Agneze Bregarjeve-Drollo-ve. Ulogim staršem se še niso posušile sol-ze po prvo padlem sinu Milanu, pa jih je vnovič zadela neusmiljena, kruta usoda! Izgubili so dvojico vrlih sinov, toliko lepe-ga in dobrega obetajočih! Tretji in zadnji sin Stanko, gimn. abiturient, je kot poroč-nik tudi na bojnem polju. Tako strašno prizadetim svojem naj bo v utehu sploš-no sočustvovanje! Druge tolažbe ni!

—r— **V varstvo mladine.** C. kr. okr. šolski svet v Krškem je potom okrajnega glavarstva po vsem okraju razposlal z dne 4. septembra t. l. sledečo okrožnico: Z ozirom na to, da s je bati, da naša mla-dina posirovi, odredjam sledeče: 1. Šolarji in tudi šoli odrasli troci morajo biti med službo božjo v cerkvi, ne smejo se pote-pati okrog cerkve. 2. Otroci do 14. leta se ne smejo več po 8. uri, fantje in dekleta med 14. in 17. letom ne po 9. uri zvečer pokazati iz hiše, kjer stanujejo, razen ako bi imeli nujno opravilo. 3. Vsakemu, ki še ni star 16. let, se kajenje in tudi prodaja tobaka v njegove roke prepove. Enako je prepovedano, da bi druge odrasle osebe otrokom v tej starosti dajale tobak ali ci-garete. 4. Zlasti se udi ne sme mladina

do 17. leta obojega spola uporabljati ob-večerih pri spravljaju prosa. — Župan-stvom je naročeno, vsak prestop takoj naznani. Za prestopke je določena kazen od 2. do 200 K.

—r— **Častno svetinjo za 40letno zve-sto službovanje** so dobili: nadučitelj Josip Cepuder in učitelja Josip Bezljaj in Anton Razinger v Ljubljani ter vpokojeni nad-učitelj Vinko Levstik na Vrhniki. Česti-tamo!

—r— **Odlikovanje.** Poročnik pri 17. pp., oddelek strojnica, tehnik Bole Likar je bil odlikovan s srebrno svetinjo II. razre-da. Odlikovanec je sin mestnega učitelja v Ljubljani, tovariša Janka Likarja. — Če-stitamo sinu in očetu!

—r— **Zaslugam čast.** Minka Odla-s-kova, učiteljica v Kamniku, je lansko je-sen, poleg svojega šolskega posla, oskr-bovala vkuhanje izdatne in močnejše sad-ja, malin in raznih jagod za vojaške-ranjen-ce v petih bolnišnicah. Te dni je bila od nadvojvode Frana Salvatorja odlikovana s srebrno svetinjo »Rdečega križa« z voj-no dekoracijo. — Čestitamo!

—r— **Ljubljanske ljudskošolske raz-mere.** Izredno stanje, ki se nahaja v njem naša draga domovina, ne dopušča, da bi se pričelo šolsko leto v normalnih razme-rah, zakaj tudi letos bodo imele svoje za-vetje vse štiri slovenske mestne deške ljudske šole v posloplju I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulici (na Le-dini). Zaradi teh razmer se je moral učni čas skrajšati na 12 tedenskih ur za vsako šolo, in ves pouk se bo moral osredotočiti na glavne predmete: veronauk, slovenšči-na, nemščina, računstvo in lepomisje. Ker je odšlo mnogo ljubljani učiteljev na boj-no polje, kjer prelivajo kri in tvegajo živ-ljenje za cesarja in domovino, zato je na-stalo veliko pomanjkanje moškega učit-eljstva. Da se temu pomanjkanju kolikor-toliko odpomore, zato bo moral vsak učit-el v novem šolskem letu poučevati na dveh šolah, in sicer po odredbi najvišje šolske oblasti v deželi. S skrajnim pou-kom in pa s to odredbo dežel. šolskega sveta bo sicer prizadeta komodnost učit-eljev, ker bo treba mnogo intenzivneje in več delati, kakor pa ob normalnih raz-me-rah. Pa kaj to delo v razmerju s trp-ljenjem, ki ga morajo prenašati naše ju-naške, zmagoslavne armade na bojnem polju za boljšo bodočnost nas samih in na-še ljubljene Avstrije! Zaradi odredbe šol-skih oblasti bo imela pouk I. mestna šola vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure; II. mestna šola vsak torek, četr-tek in soboto od 8. do 12. ure; III. in IV. mestna šola pa vsak delavnik od 2. do 4. ure popoldne. Zaradi begunskih otrok je bil letos naval pri vpisovanju na vseh mestnih šolah izredno velik. Na I. mestno šestrazrednico n. pr. se je vpisalo 592 u-čencev, ki se porazdele tako-le: I. razred 113; II. razred 171; III. razred 115; IV. razred 116; V. razred 50 in VI. razred pa 27 učencev. I., III., in IV. razred imajo po eno paralelko, II. razred pa dve; vseh raz-redov, oziroma oddelkov ima I. mestna šola 11. Ker so štirje učitelji mobilizirani, zato jih nameščajo trije učitelji s IV. mest-ne šole in en učitelj z II. mestne šole; s I. mestne pa poučujeta dva na II. mestni polju in eden pa na III. mestni šoli. Pri I. domači konferenci dne 16. t. m. je konfe-rencia sprejela soglasno predlog šolskega vodje J. Dinjnika, da naj učenci ob času vojne zapojejo po vsaki nedeljski šolski maši prvo kitico »Cesarske pesmi«.

—r— **Podpora vpokojencem.** Kakor pravimo na drugem mestu današnje šte-vilke, je kranjski deželni odbor priznal vsemu aktivnemu učiteljstvu za mesec oktober draginjsko doklado. Prav je tako! Toda zakaj je prezl penzioniste? Ali niso tudi ti podpre potrebni? Tega ne more nihče trditi; obratno: položaj penzionistov je tak, da ob sami pokojnini v teh hudih in dragih časih nikakor ne morejo izhajati. Zato upamo, da ne trkamo zaman, ako prosimo poklicane faktorje, naj ne pozabijo naših u-bogih učiteljev-penzionistov, ampak naj jim takoj naklonijo primerno draginjsko podporo. Zima prihaja; kako naj žive brez sredstev?

—r— **Dr. Karel Slanc.** V Novem mestu je nepričakovano umrl dr. Karel Slanc, odvetnik in posestnik istotam, odlični slovenski častnik in ob vseh vo-lilnih borbah zadnjih 30 let največji agita-tor za napredno stranko. Bil je sloveč odvetnik, a njegova izobrazba je bila vse-stranska in temeljita, kakor je bilo nje-govo srce polno dobrote in roke polne darežljivosti. Njegova hiša je bila gosto-ljubno odprta tisočim trpečim ljudem, zlasti pa je bred številce dobrot, ki jih je izka-zoval ubogemu slovenskemu dijaštvu. Vzorno je gospodaril na svojem posestvu — ves prepojen z naprednim duhom — poživljajoče vplival na vso dolensko

stran kot zgled krepostnega in značaj-nega slovenskega moža demokratskega prepričanja. Spričo vsega tega ni bilo drugače mogoče, nego da je bil dr. Slanc vnet prijatelj naprednemu slovenskemu učiteljstvu, in premnogo je slučajev, ko je stal našim tovarišem v dobi preganjanja in trpljenja možato in ljubeče ob strani. Izvojeval je marsiktero pravdo na sod-nih dvorih nižjih in višjih instanc, kakor je sijajno premagal vsakega nasprotnika, ki se je z njim poizkušal v peresnem dvo-boju. — Dr. Slanc, rojen v Laškem trgu, je bil brat tovarišu Ernestu Slancu, nad-učitelju v Petrovčah, in Francu Slancu, bivšemu nadučitelju in sedanjemu posest-niku v Liti. — Bodi mu tudi v naših vr-stah ohranjen blag spomin! To je venec zahvalnosti, ki ga polagamo na njegov prezgodnji grob!

—r— **Odlikovanje.** Stotnik general-nega štaba Anton Lokar, ki je dodeljen bolgarski vojski v Dobrudži, je odlikovan z bolgarskim vojni križem. Imenovani stotnik je dobil tekmo vojne že več od-likovanj in je sin tovariša nadučitelja v p. Ivana Lokarja iz Ljubljane. — Česti-tamo očetu in sinu!

Štajerske vesti.

FILIP KODERMAN.

Neizprosna smrt je zahtevala med spodnještajerskim učiteljstvom, kakor tudi v krogu onih, ki so videli ves prepored spodnještajerske Slovenije, v njem in ž njim živeli, novo žrtev. Dne 17. pr. m. ob 11. uri predpoldne je izdihnil v krogu svojih dragih, pri svojem zetu nadučitelju Bizjaku, v Bočni pri Gornjem gradu nad-učitelj v pokoju tovariš Filip Koder-man v visoki starosti 83. let. Kot učitelj-vzgojevalec je deloval 45 let in vdano v svojim poklicu, vzgojujoč celo vrsto; da, cele generacije svojih učencev v vrle in narodne, zavedne može. Prvo dobo svo-jega učiteljevanja je prebil v Zrečah, na to pa je bil prestavljen kot nadučitelj na Frankolovo. Leta 1897. je vstopil po 45-letnem poučevanju v zaslužni pokoj in bil z obzora zaslužnega delovanja na polju vzgojevanja šolske mladine odliko-van s srebrnim zaslužnim križcem s kro-no. Neumorno je deloval tudi za blagor svojega stanu. Bil je s tovarišema Vučni-ko in Zdojškom ustanovitelj prvega učit-eljskega društva na Slovenskem Štajer-skem in zastopnik slovenskega učiteljstva v okrajnem šolskem svetu v Celju. Kolik-šen je bil njegov ugled baš v Frankolo-ven, sledi najbolj iz okolnosti, da je bil celo vrsto let župan sranskolski in ves čas svojega bivanja tamkaj tudi tajnik te ob-čine. Za zasluge, ki si jih je tamkaj pridobil, pa ga je občinski svet frankolski že let 1897., ko je stopil v pokoj, imenoval za svojega častnega občana. V politiko se pokojni ni silil in nikdar ni bil pohlepen političnega slavlja, daš je bil v vsakem ozi-ru naroden in napreden. Bila mu lahka do-mača zemlja! Njegovim dragim pa od-kritosrečno sožalje!

ANTON SKALOVNIK

Umrl je tovariš Anton Skalo-v-nik, nadučitelj v Stari vasi pri Bizelj-skem. — Rojen je bil leta 1856. na Vitanju, učiteljišče je dovršil leta 1878., definitiv-no pa je bil nameščen leta 1884. — Vso dobo svojega učiteljevanja je pokojni to-variš Skalovnik zvesto in vestno izvrše-val naloge svojega poklica v šoli kakor tudi izven nje. Užival je ljubezen svojih šolskih otrok ter spoštovanje in zaupanje svojih soobčanov. Dokaz temu je dejstvo, da je bil dolgo let odbornik občine Bi-zeljske, kjer je posvečal svoje bogate iz-kušnje blaginji in napredku skupnosti. S stanovskimi tovariši ga je vedno spajala prava kolegialnost! — Bodi mu ohranjen blag in trajen spomin!

—r— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal tovariš L. Hofbauer, učitelj v Dolu pri Hrastrniku, 20 K, kateri znesek so da-rovali učitelji: Čander, Hofbauer in Peč-nik namesto cvetice na grob ljubemu tova-rišu Rudolfu Krpaču, bivšemu učitelju na Zidanem mostu.

—r— **Šola za slovenske begunske otroke v Vagni pri Lipnici.** Ustanovila se je v Vagni šola za slovenske begunske otroke. Za učiteljico je imenovana Ama-lija Cejeva iz Gorice, ki je službovala prej v Istri.

—r— **Odlikovanja.** Učitelj v Lehnu, Viktor Bregant, kadet pri 23. domobr. pp., je dobil srebrni zaslužni križec na tra-ku hrabrostne koanje. Učitelj Friderik Majcen pri Sv. Urbanu blizu Ptuja, korporal pri voj. transp. vodstvu št. 9., je dobil železni zaslužni križec. Učitelj v

Šmartnem ob Paki, Jos. Hergouth, poročnik pri dom. pp. št. 4, je dobil *Signum laudis*.

—š— **Povišanja.** Poročniki v rez. so postali: Frid. Wenningerholz, učitelj pri Sv. Križu blizu Ljutomer; Ant. Osterc, učitelj v Veržetu; Ign. Verčkovnik, učitelj v Šmartnu pri Slov. Gradcu; Ljudevit Musek, učitelj v Središču. — Praporščak v rez. je postal Igo Čokl, učitelj v Kostivnici.

—š— **Šola za begunske otroke v Vrbovcu se je že pričela.** Obiskuje jo okrog 70 otrok. Mnogo begunskih otrok pa obiskuje šole v Mozirju, na Rečici in na Gorici (obč. Kokarje).

—š— **Za gospodarskega nadzornika vse Srijte** je imenovan štajerski Slovenec Avgust Novak iz St. Jruja ob Južni železnici, doslej gospodarski poročevalec za kragujevsko okrožje.

—š— **Dr. Friderik Ahn** †. V Gradcu je umrl vseučniški knjižničar dr. Friderik Ahn v starosti 55 let. Pokojnik je bil rojen v Celju, a je večidel svoje mladosti preživel v Ljubljani, kjer je bil njegov oče gimnazijski profesor. Pokojnik je v Ljubljani v krogu svojih sovrstnikov zapustil najboljši spomin. Baval se je tudi mnogo s slovensko literarno zgodovino. Izdal je knjige »Die periodische Presse der Steiermark«, dalje »Die slovenischen Erstlingsdrucke der Stadt Laibach« (1575 do 1580) ter »Setenheiten der Trubar - Litteratur«. — Blag mu spomin!

—š— **Imenovanje.** Franjo Cilenšek, učitelj pri Sv. Križu blizu Ljutomer, ob vojni doslej zaposlen v vojaški pisarni v Celju, je imenovan za okrožnega šolskega nadzornika v Črni gori.

—š— **Kazni zaradi šolskih zamud.** Štajerski deželni šolski svet je izdal na vse okrajne šolske svete odlok, v katerem se določa, da šolska oblast ne sme kaznovati staršev ali zakonitih varuhov šolo obiskujočih otrok zaradi šolskih zamud, če niso bili dotični starši pravočasno opominjeni, da morajo svojo otroke pošiljati redno v šolo. Nadalje se določa, da morajo biti vsi tozadevni opomini dostavljeni strankam dvakrat v mesecu, in sicer 3. in 18. vsakega meseca.

—š— **Kernstock docent na dunajskem pedagogiju.** Z Dunaja poročajo: Štajerski pesnik Otokar Kernstock je koncem septembra zapustil Štajersko in se preselil na Dunaj. Nižjeavstrijski deželni odbor je pridobil posnika kot docenta za učiteljsko akademijo na pedagogiju, kjer bo predaval o poetiki, retoriki in stilistiki.

—š— **Častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje** je dobil nadučitelj Josip Dobnik v Ponikvi. — Čestitamo!

—š— **Poročil se je tovariš Fran Cilenšek,** učitelj v Križevcih, z gđ. Lojzko Roševico iz znane čislane rodovine v Hrastniku. — Čestitamo!

—š— **Poročil se je tovariš Ljudevit Musek,** učitelj v Središču in c. kr. poročnik v rezervi, s kolegino Tončko Šerboveco, učiteljico. — Čestitamo!

Koroške vesti.

—k— **Koroški deželni predsednik** je izdal jako ostre naredbe glede varstva doraščajoče mladine. K doraščajoči mladini spadajo osebe pred dopolnjenim 17. letom. Javno jim je prepovedano kaditi tobak ter se po 9. uri zvečer potikati po javnih potih. Gostilnice smejo obiskovati samo v spremstvu odraslih. Po 9. uri zvečer pa tudi v spremstvu ne. V kino smejo iti le do 8. ure zvečer, če so predstave dostojne. Kvartati jim je prepovedano v javnih prostorih. Prepovedano jim je tobak ali cigarete kupovati. Kar se tobaka pri njih dobi, se odda vojaškim bolnišnicam. Kazen zadene mladino in trgovce. — Ali ne bi bila taka naredba tudi povsod drugod nujno potrebna in koristna?

—k— **Vse koroške šole** vseh kategorij so začele ta mesec z rednim poukom. Učiteljstvo deluje z vnelo in uspehom za blagor domovine in mladine.

—k— **Izreden znak hvaležnosti.** Družba sv. Cirila in Metoda je podpirala pred par leti koroškega učiteljskega Jurija Šumnika. Ko je nastopila vojna, je moral k vojakom in zadnji čas je služil kot poročnik, kjer ga je dohitela smrt. Da je znal ceniti, kako koristna in potrebna je naša šolska Družba sv. Cirila in Metoda, nam priča njegova ustna poslednja volja, v kateri je volil Ciril - Metodovi družbi 200 K. — Slava njegovemu spominu!

—k— **Umrl je v Celovcu profesor bogoslovja in profesor na državni gimnaziji v Celovcu Ludovik Reinprecht,** star 35 let.

Goriške vesti.

—g— **V begunskem taborišču v Brucku na Litvi** je sedaj slovenskih beguncev okoli 3400. Gradijo pa še nove barake. Poskrbljeno je poleg ljudskošolskega pouka tudi za kmetijski pouk, in otvorijo se pripravljalni tečaji.

—g— **Iz Vrčlavlja na Češkem** piše Ciril M. Vuga: Naši slovenski otroci so zdaj vsi vstopili v češke šole, kakor so tudi že v preteklem šolskem letu obiskovali češke šole. Otroci govorijo že dobro češki, kakor tudi odrasla mladina. Pa tudi naše mamice in naši stari možaki že »mluvijo« češki.

—g— **Slovenske šole in slovenski napisi na Goriškem.** V preteklem mesecu so župani goriške okolice poslali namestniku Fries-Skeneju spomenico, ki je vsebovala več želja slovenskega prebivalstva Goriške. Potom goriškega okrajnega glavarstva je sedaj došel odgovor, ki mu povzemamo to-le mesto: »Posebni želji po zopetni slovenskih šol v Gorici se ugodijo, kakor hitro to dovolijo razmere. Tudi vprašanje uličnih napisov v Gorici, s katerim se je namestništvo že pečalo, se reši v ugodnem času in v okviru splošne ureditve tostvarnih odnošajev v obliki, ki bo odgovarjala upravici- nim željam slovenskega prebivalstva«.

—g— **Poboljšajmo se — sami!** Hrvatje in Slovenci, se hudujemo, da za naše kraje v Primorju rabijo tuja zveržena imena. Sv. Lucija je čisto slovenski kraj na izključno slovenskih tleh. Ravno te dni pa smo čitali v nekem zagrebškem listu — Santa Lucia. — Ako zahtevamo, naj drugi pravilno pišejo naša imena, moramo to najprej storiti sami!

—g— **Obvestilo.** Vsem prijateljem in znancem, ki sem bil z njimi v posmenem ali osebnem stiku, javljam, da se nahajam z družino od 17. pret. m. v Zatičini na Dolenjskem. Pošiljam vsem iskrene in srčne pozdrave! Anton Leban, šolski ravnatelj v pok., prej v Komnu na Krasu.

—g— **»Izza fronte«** se imenuje članek, ki ga prijavlja sobotni »Slovenec« (štev. 224) s tolninskega bojišča. Tamkaj bomo tudi ta odstavek: »Šole so pričele pri nas že povsodi do največje bližine fronte, kjer izvršujejo naši učitelji in učiteljice svojo lepo dolžnost in vzgajajo naš budoči zaroj v pravem duhu vernega Slovenca: Vse za vero, dom, cesarja! Res, da je stališče tega stanu v sedanjih draginskih krizi nekoliko težko, skoraj nestrpljivo, a upajmo, da bodo naši ljudje in oblasti vedeli ceniti njih delo za bodoče in jim olajšali življenje mirne dobe, ko pride.« — Dobro je, da si zapomnimo!

—g— **Odlikovanje.** Tovariš Vladimir Furlani, učitelj iz Šandreža, sedaj računski podčastnik na koroški fronti, je odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje. — Čestitamo!

—g— **Razpis natečaja.** Dodatno k tukajšnjemu razglasu z dne 12. avgusta 1916, št. 5013/16, ki se je z njim razpisal štipendij v znesku 1500 K ustanove »Michele de Urbancich«, se objavlja sporazumno z namestništvom tržaškim sledeče: »Ako se bo pri podelitvi pričujočega štipendija upošteval dijak, ki ni ustanovnikov sorodnik, se mu podeli štipendija za sedaj za eno leto, t. j. za učno leto 1916/17.« — Od goriškega deželnega odbora na Dunaju.

Tržaške vesti.

—t— **Slovenski otroški vtrec** pri Sv. Anu je — kakor smo že poročali, od C.M.D. prevzel mestni magistrat. V prvem nadstropju hiše Gasperčičevih dedičev se nahajata dve lepi zračni šolski sobi, katerih vsaka ima po 4 proči vzhoda in poldnevno obrnjena okna. V eni je 16, v drugi pa 14 lepih udobnih šolskih klopi. Na vzhodu v te sobe je napisan višji in nižji oddelek v obeh deželnih jezikih. Zraven višjega oddelka je zračna obednica, zraven nižjega pa prostoren hodnik, koncem tega pa velika, svetla in zračna kuhinja. Ker je vse popravljeno in pobeljeno, tako svetlo in veselo, napravja prav prijeten vtisk. In kako mrgoli in zvrigoli v obeh oddelkih! Otrok ni ni nič manj, nego 157. Doslej sta na zavodu gamešeni Antonija Germkova kot voditeljica in učiteljica višjega oddelka in Viktorija Gergičeva kot učiteljica-vrtnarica nižjega oddelka. Kakor kaže število otrok že v prvem tednu otvoritve, bo treba zavod kmalu razširiti.

—t— **Odbor podružnice »Glasbene Matice«** v Trstu naznanja, da otvori tudi v letošnjem šolskem letu glasbeno šolo.

—t— **Učiteljski zaposlovalni tečaj** v Trstu je začel z rednim poukom v ponedeljek, dne 2. t. m.

—t— **Rodoljubje v dejanju.** Pokojni Martin Kerže, trgovec v Trstu, je volil podpornemu skladu slov. trgovske šole v Trstu 300 K. Naj bi ta plemeniti čin našel v krogih slovenskih imovnikov obilo posnemalcev v podporo ubožnega slovenskega dijaštva, ki se hoče posvetiti za narodni razvoj prevažnemu trgovskemu stanu in ki je v sedanjih časih podpore še posebno potreben! — Isti dobrotnik se je spomnil na smrtni postelji tudi Družbe sv. Cirila in Metoda: volil ji je znatno vsoto 2000 K. Uvrstil se je med dobrotnike družbe in si pri tem zagotovil hvalen spomin pri vseh, ki jim je naša narodna šola pri sreči!

—t— **Odlikovanje.** Najvišje pohvalno priznanje (*Signum laudis*) je dobil tovariš Egon Jezeršek, poročnik v 27. domobranskem p. p. — Čestitamo!

Istrske vesti.

—i— **Za učitelje iz evakuiranih krajev Istre.** Plače in penzije učiteljev iz evakuiranih krajev in drugih deželnih umirovljencev, nakazane za izplačevanje pri mestni blagajni (Tesoreria Civica) v Trstu, se bodo od dne 1. oktobra dalje likvidirale in izplačevale pri blagajnici c. kr. glavne carinarne v Trstu, ki ji je torej pošiljati dotične pobolnice.

—i— **Kako se skrbi za šole evakuirancev iz Istre?** V puljskem okraju so imeli Hrvatje pred vojno 30 javnih in 24 Družbenih učiteljev. Človek bi mislil, da se je poskrbelo za to, da bodo imeli Hrvatje tudi v tujini isto število učiteljev in ako že ne istega števila, vendar primerno. Nameščenih pa je med istrskimi evakuiranci 9 učiteljev in učiteljic iz puljskega okraja in to v Steinklamu 4, v Neudorfu 1, v Pribramu 1, v Moravski Pribavi je bil eden.

—i— **Hrvatsko šolo v Ziersdorfu** otvorijo za tamošnje begunske otroke. Poučevala bosta župnik Ljubomir Nikolič in Slovenka učiteljica Marija Vidmarjeva.

—i— **Vodstvo zasebne CM šole v Kopru** poroča, da se je šolska veselica dne 10. septembra izvršila v splošno zadovoljnost navzočega občinstva. Da je pa prireditelj tako lepo uspela, je v prvi vrsti zaslug tovariša Tula, učitelja iz Smarij, ki je vodil petje. Dalje je zahvaliti gđ. Sabadinovo, oba gospoda Ahlika in Jenka, ki so na razne načine pomagali pri prireditvi. Osobito je mladi gospod Milko Ahlikov opešal predstavo s svojim sviranjem na klavir. Hvala mu presrečna za njegovo ljubeznivo sodelovanje! Občinstva je bilo mnogo. — Vsa čast tukajšnjemu vojaštvu, ki se je odzvalo v tako lepem številu. Žalostno dejstvo pa je, da smo zaman pričakovali več uglednih oseb, a pri tem ne mislimo opravičeno zadržanih, ki se jih doslej sicer ni pogrešalo pri takih patriotskih predstavah tu v Kopru. Navajeni smo sicer preziranj, toda v teh časih ni menda to na mestu... Gmotni uspeh je dovoljen za sedanje razmere. Po odbitku precejšnjih stroškov je ostalo čistega dohodka 140 K, ki se izroče »Šolskemu skladu«.

—i— **Mož žalostnih spominov.** V »Hrv. Listu« čitamo, da se je razširila vest, da je umrl v Rimu dr. Bartoli, odvetnik v Rovinju, bivši državni poslanec in eden prvih med nekdanjimi kolovodji naših narodnih nasprotnikov v Istri. Odšel je bil v Rim pred izbruhom vojne. Ob imenu »Bartoli« se nam zbujajo grenki spomini. Bil je avtor parole za volitve v Istri, ki označujejo vso težo borbe, ki jo je moral naš narod voditi v svojo obrambo. »Osar tutto« — poslužuje se vsakega sredstva! — je ta mož na nekem zborovanju zaklical svojim soplemenjakom. Ne oživljamo tega spomina, da bi se dotikali osebe moža. Bil je pač fanatičen strankar in neizprosen borilec proti nam. To geslo označuje marveč tabor, ki mu je mož pripadal. Le kot zgodovinsko dejstvo smo osvežili to reminiscenco. Sicer pa: De mortuis nil nisi bene!

Naročajte in širite naš list! — Pridobivajte mu novih naročnikov!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

F. K. v G.: Nekrolog smo prejeli in ga porabimo prihodnjič. Iskrene pozdrave! S.: »Ob spominih« prejeli. Ako jih priobčimo, jih ne boste brali. Lepe pozdrave!

O Čončevi pesmi »Cesarju«, ki jo danes objavljamo v listku, nam poročajo, da jo g. Rudolf pl. Andrejka prevaja na nemški jezik. Pesem bo v prevodu in originalu poklonjena cesarju. Današnja številka našega lista pa bo priložena zbirki v »vojni sobici« šole na Jarenini v Slov. gor., ki jo vodi tov. Josip Čonč.

A. B. v Z.: Vodstvo naše Zaveze je prvo začelo akcijo za skupno delo na kulturnem polju. Kakor znano, je Slomškova Zveza povabila naše Zaveze kratkoma odklonila ter s tem pokazala, da ni pristašem S. L. S., ki so našega stanu, do skupnega dela. No, vzlic temu se je vodstvo Zaveze pripravljalo in tudi že pripravilo vse svoje predloge, ki pridejo na razgovor ob prvem zastanku zastopnikov onih organizacij, ki so se načelno izrekle za skupno delo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani
registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. sept. 1916 K 118.703-59

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Dne 17. septembra t. l. nas je zapustil naš ljubi oče gospod

Filip Koderman

nadučitelj v p.

Prosimo, da ga ohranite v blagem spominu.

Božna pri Gorenjem gradu, dne 19. septembra 1916.

Joško Bizjak, Fina Bizjak,
zet. hči.

Dr. Karl Koderman,
sin.

Zahvala.

Vsem mnogobrojnim p. n. gospodom in gospodičam, prijateljem, tovarišem in znancem, ki so se me spominjali ob moji šestdesetletnici ter mi od dna srca čestitali, izrekam tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo s presrečno željo, da bi se naše vrste strnile, da bi vsi po kaj kmalu doštem miru uspešneje in vsak po svoji moči delovali za povzdigo narodne šole, za blagor učiteljstva ter za plemenit razvoj slovenskega naroda!

Sežana, 19. septembra 1916.

Matko Kante,

c. kr. okr. šolski nadzornik.

Umetna knjigoveznica

IVAN JAKOPIČ

LJUBLJANA, Frančevo nabrežje štev. 13

se priporoča slavemu oblikstvu za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del, cenjenim gosp. trgovcem za izdelovanje vzornih knjig, vzornih kartonov, komisijah knjig za potovalce po tvojih cenah in sl. uradom za trpežno in močno vezanje protokolov. — Izvirne glavnice za vsakovrstne slovenske knjige, vezanje knjig za bralno društva, čitalnice in knjižnice po nizki ceni. — Tiskanje pogrebnih trafov in društvenih znakov s krasnimi modernimi tiskami. — Postrežba točna, delo solidno.